

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Луценко І.О. Дитина і дорослий: вчимося спілкуватися / І. О. Луценко. - К.: Світич, 2008. - 202 с.
2. Крутій К.Л. Розвиваємо у дитини мовлення, інтелект, здібності / К.Л. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «Ліпс» ЛТД, 1999. – 200 с.
3. Соботович Є. Ф. Критерії оцінювання мовленнєвого розвитку дитини (у його лексичній ланці) на різних вікових етапах. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (у його граматичній ланці) дитини дошкільного віку/ Є. Ф.Соботович // Дефектологія. – 2003. – №2. – С. 2-11.
4. Рібцун Ю. В. Гра як засіб мовленнєвого розвитку молодших дошкільників із ЗНМ / Ю. В. Рібцун // Теорія і практика сучасної логопедії : зб. наук. пр. – К., 2004. – Вип. 1. – С. 150–165.
5. Хватцев М. Е. Логопедия / М. Е. Хватцев. – М., 1959. – С. 140.

УДК 37.01

Шніцер А.А.
студента III курсу, напрям підготовки «Психологія»,
Мукачівський державний університет
Алмашій І.І.
старший викладач кафедри психології,
Мукачівський державний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СЕМІНАРІВ У ЗВО

В статті розглянуто екологічні характеристик екологічної складової загально університетських семінарів. Проведення семінарів розглянуто з впровадженням наступних соціально-психологічних функцій екосоціалізації: екологічна адаптація, екологічна актуалізація, активізація екологічної діяльності. Визначено те, що основною характеристикою екологоприйнятнього стилю життєдіяльності суспільства є поняття екологічна культура, яка окреслює форму природо відповідного стилю життєдіяльності

Ключові слова: науково-практичний семінар, екологічна культура, освіта, навчання.

Scientific and practical seminars include the following social and psychological functions of ecosocialization: ecological adaptation, ecological actualization, activization of ecological activity. It is pointed out that the main characteristic of the environmentally friendly lifestyle of society is the concept of

ecological culture, which outlines the form of such a lifestyle and it is the driving force for making decisions in the "Man-Nature" system relations.

Key words: ecological culture, youth, Carpathian Euroregion, Internet resource, information society.

Взаємодія у системі «Природа-Людина» стає все більш поширеним з розвитком науково-технічного прогресу. Розвиток науки та можливостей вироблення технологій перетворення природи вимагають вдосконалення процесу формування екологічної культури особистості, зокрема молоді. Екологічний рух набуває нових форм: він спрямовується на вдосконалення правового регулювання питань охорони природи, а також продовжуються акції щодо розв'язання конкретних екологічних проблем на семінарських заняттях у ЗВО.

Дидактичні проблеми і перспективи використання інформаційних технологій у навчанні досліджувала І. В. Роберт; теоретичні основи феномену екологічної культури В.М. Логвиненко. Формуванням екологічної культури молоді висвітлено у працях С. Дерябо, І. Зверєва, Б. Ліхачова, В. Панова, В. Ясвіна. Проблеми екологічного виховання молоді у працях Гаць Я.М., Хвіст В. О., Дідков О.О.

Мета статті: розглянути характеристику екологічної складової семінарів у ЗВО.

Характеристикою екологоприйняттого стилю життєдіяльності суспільства є поняття екологічна культура, яка окреслює форму такого стилю життєдіяльності та є рушійною (основною) силою у прийнятті рішень щодо взаємодії у системі «Людина-Природа». Культура екологічна – культура всіх видів людської діяльності, так чи інакше пов'язаних з пізнанням, освоєнням і перетворенням природи; складається із знання та розуміння екологічних нормативів, усвідомлення необхідності їх виконання, формування почуття громадянської відповідальності за долю природи, розробки природоохоронних заходів та безпосередньої участі в їх проведенні. Вона є складовою частиною світової культури, в якій властиве глибоке і загальне усвідомлення важливості сучасних екологічних проблем у житті і майбутньому розвитку людства. Свідоме засвоєння й оволодіння екологічною культурою має розпочатись з дитинства, одночасно з засвоєнням положень загальної культури [1, с. 255].

Одними з найефективніших наукових заходів у закладах вищої освіти є науково-практичні семінари, які організуються для студентів та молодих вчених.

Завдання НТ «Наука майбутнього» МДУ:

- залучення осіб, які навчаються та працюють в університеті, до науково-дослідної роботи та створення умов для розкриття їх наукового і творчого потенціалу;

- організація та розвиток співробітництва з іншими вищими навчальними закладами, науковими установами та організаціями, міжнародного наукового і культурного співробітництва;

- надання інформаційної та іншої допомоги студентам, аспірантам, докторантам і молодим вченим МДУ в проведенні наукових досліджень;

- сприяння фаховому працевлаштуванню студентів та аспірантів; - сприяння розвитку молодіжних наукових ініціатив;

- сприяння представленню, захисту і реалізації професійних, інтелектуальних, юридичних і соціально-побутових прав та інтересів студентів, аспірантів та молодих вчених[3].

Одним із головних завдань науково-практичного семінару є реалізація механізмів екологосоціальної регуляції та екологовідповідної поведінки:

- встановлення та підтримка соціальних зв'язків як в навчальному процесі так і поза ним, гуртування навколо наукової ідеї та її спільне опрацювання з використанням сучасних комунікаційних платформ;
- створення екологічних навчальних програм, в яким презентуються екологічні моделі взаємодії «Природа-Людина» в різних наукових напрямках;
- формування екологічної свідомості та екологічної культури через прийняття екологовідповідних норм, правил та завдань.

Науково-практичні семінари проводяться з дотриманням соціально-психологічних характеристик групи [2, с. 141]: екологічна спрямованість групи; організованість групи; психологічний клімат групи; референтність; інтелектуальна активність і комунікабельність; емоційна комунікабельність; вольова комунікабельність.

В Мукачівському державному університеті науковим товариством молодих науковців, студентів, аспірантів, докторантів «Наука майбутнього» проводяться також науково-практичні семінари з напрямів дослідження екологічної та економічної психології: «Соціальний медіамаркетинг в освіті», «Екологопросвітницька робота в початковій школі», «Готовність молоді до сімейного життя», «Психологічний портрет підприємця», «Сучасні ігрові форми в екологічному вихованні дітей», «Екологічний та енергетичний менеджмент», «Організація наукової роботи студентів», «Екологічна фотографія».

Важливим стає формування у науковця світоглядної позиції сприйняття суспільством екологічність результатів наукового дослідження, а не результатів

взагалі. В подальшому є важливі опрацювання бази методичних розробок щодо екологізації наукових заходів для молоді, зокрема науково-практичних семінарів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мусієнко М.М. Екологія. Охорона природи: словник-довідник / М.М. Мусієнко, В.В. Серебряков. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. - 624 с.
2. Москаленко В.В. Соціально-психологічні закономірності становлення економічної культури молоді: монографія / В.В. Москаленко, О.В. Лавренко, Н.М. Дембицька, І.К. Зубіашвілі [та ін.]; за ред.. В.В. Москаленко. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 405 с.
3. Положення про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених «Наука майбутнього» Мукачівського державного університету [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу: <https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/hgc.pdf>.

УДК165.62:37.013.76:613/614:37.011.3-057.87(045)

Щербан Т.Д.

**доктор психологічних наук, професор
Мукачівський державний університет**

Штима В.В.

**студентка магістратури І курсу,
спеціальності «Психологія»**

Мукачівський державний університет

ФЕНОМЕНОЛОГІЯ КАТЕГОРІЇ «СТАВЛЕННЯ ДО ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ»

У статті проаналізовано поняття «ціннісні орієнтації» як системи установок, які регулюють поведінку людини у суспільстві. Розкрито значення поняття «ставлення» та його подальше вивчення представниками різних наукових шкіл, а також розглянуто поняття «ставлення до здоров'я» та «ціннісне ставлення до здоров'я», що є динамічним явищем психології, та системою складових компонентів ціннісно-мотиваційних, когнітивних та діяльнісно-поведінкових. Охарактеризовано особливості ціннісного ставлення до власного здоров'я молоді, що формується у процесі становлення особистості як цілісної системи.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>